

ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ З ЕТИКИ ТА ЕСТЕТИКИ

Розробник – О. І. Савчук

Тема 1. Етика та естетика як філософські науки, їх зміст та об'єкт вивчення.

1. Об'єкт етики
2. Об'єкт естетики.
3. Предмет етики
4. Предмет естетики
5. Етика і естетика як гуманітарні науки, їх філософське підґрунтя.
6. Походження та еволюція термінів “етика”, “мораль”, “естетика”.
7. Особливості етичних і естетичних знань і їх специфічні властивості.
8. Актуальність моральних і духовних цінностей у визначенні життєвих пріоритетів.
9. Єдність Істини, Добра і Краси як чинник, що дозволив поєднати етику та естетику в єдиний курс, зважаючи на місце цих наук у структурі людської свідомості і буття.

Тема 2. Основні концепції походження моралі та закономірності її розвитку.

10. Концепції виникнення моралі та історія її розвитку.
11. Мораль як спосіб людського буття та інституційна регуляція.
12. Мораль і моральність.
13. Мораль і право.
14. Мораль і звичаї та традиції.
15. Мораль і спільноти.
16. Мораль як система принципів, норм і правил поведінки та взаємовідносин між людьми.
17. Загальнолюдський зміст моральності, моральний статус і рівень моральних вимог до особистості.
18. Етичні колізії. ХХ ст. та тенденції розвитку моралі.

Тема 3. Генеза та історія формування етичних і естетичних вчень у контексті різних епох.

19. Еволюція етичних і естетичних концепцій від давнини до сучасності.
20. Специфіка етико-філософських систем і розуміння прекрасного в країнах Давнього Сходу та античного світу.
21. Становлення етики як самостійної науки (праці Аристотеля).
22. Розвиток естетичної проблематики в межах загальнофілософських вчень давніх країн.
23. Етика та естетика Середньовіччя, доби Відродження.
24. Сутність понять “гуманізм”, “неоплатонізм”.
25. Естетика бароко і класицизму.
26. Моральні та естетичні питання в ідеології Просвітництва. О. Баумгартен і введення терміна “естетика”.

27. Проблеми етики й естетики в класичній німецькій філософії: працях Канта, Фіхте, Гегеля.
28. Теорія мистецтва і естетичного виховання Ф. Міллера.
29. Сутність етичних та естетичних вчень Нового і Новітнього часу.
30. Етика й естетика у філософії постмодернізму.
31. Теоретичні основи сучасних вчень про детермінанти моральної та естетичної свідомості особистості.

Тема 4. Мораль, її структура та функції.

32. Мораль і проблема соціальної детермінації.
33. Первісні форми регуляції людської поведінки.
34. Процес виокремлення моралі, її структура.
35. Поняття моральної свідомості.
36. Норми, правила, мотиви і ціннісні орієнтації як елементи моральної свідомості, основні її категорії.
37. Благо і добро як провідні ідеї моральної свідомості.
38. Поняття про моральне зло та його види.
39. Категорії сенсу життя і ставлення до смерті.
40. Способи осмислення людського буття.
41. Сутність таких категорій, як обов'язок, відповідальність, справедливість, щастя.
42. Поняття моральної самосвідомості. Совість — її головний чинник.
43. Сутність категорій моральної самосвідомості: сором, розкаяння, честь і гідність людини.
44. Моральні кодекси честі. Функції моралі.

Тема 5. Структура естетичної свідомості. Основні категорії естетики.

41. Види моральної діяльності людей.
- Вчинок як першоелемент моральної діяльності.
43. Мотив і результат дії.
44. Етика людських стосунків.
45. Спілкування як царина людської моральності.
46. Парадигма спілкування в сучасній культурі, його моральні виміри.
47. Поняття про етикет і способи спілкування.
48. Сутність таких етичних понять, як толерантність, милосердя, любов.
49. Культура ділового спілкування: традиції і новації.
50. Поняття естетичної свідомості та її форми.
51. Естетичне чуття, його основні групи (зовнішні й внутрішні).
52. “Естетичний смак” і “художній смак” у структурі естетичної свідомості, критерії їх оцінки.
53. Конкретно-історичний характер поняття “естетичний ідеал”.
54. Осмислення його специфіки в історії естетики та працях філософів.
55. Основні естетичні категорії, їх сутність та різні підходи до тлумачення і розуміння їх ролі в художній творчості митців.
56. Полікатегоріальність сучасної естетичної науки.

Тема 6. Естетичні основи художньої творчості.

57. Визначення поняття “художня творчість”.
58. Види творчого процесу.
59. Природа художнього таланту.
60. Специфіка та основні етапи творчого процесу в мистецтві.
61. Історичні закономірності розвитку мистецтва.
62. Предмет мистецтва.
63. Поняття про художній образ, зміст і форму мистецького твору.
64. Стиль і творчий метод, естетичні принципи художньої творчості.

Тема 7. Прикладна етика: сутність, види, проблеми.

65. Поняття прикладної етики.
66. Основні види прикладної етики.
67. Характеристика прикладної етики.
68. Спілкування як форма соціальної активності людини.
69. Морально-психологічні проблеми спілкування.
70. Роль взаєморозуміння, визначення стратегії і тактики у ділових контактах.

Тема 8. Мистецтво в структурі естетичної науки: види, жанрова специфіка, роль у формуванні естетичної свідомості та духовної культури особистості.

71. Генеза мистецтва та історія формування його структури.
72. Види мистецтва.
73. Жанрова та стильова специфіка мистецтва.
74. Функції мистецтва, його пізнавальна та виховна роль.
75. Засоби емоційного впливу на людей та збагачення їх чуттєвого світу і духовної культури.
76. Опанування прийомами аналізу й оцінки мистецьких творів на засадах естетичної теорії та загальних законів художнього освоєння дійсності.

Тема 9. Естетична освіта і виховання та творчий потенціал особистості.

77. Визначення поняття “творчість” та його чинників: природжених задатків і здібностей, обдарованості, таланту.
78. Сутність геніальності як найвищого щаблю розвитку таланту.
79. Специфіка та основні етапи творчого процесу у різних видах діяльності.
80. Місце і роль естетичної освіти і виховання у розвитку та виявленні творчого потенціалу особистості.